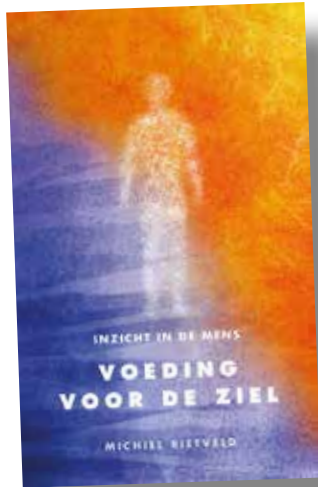

Voeding voor de ziel

‘Biodynamische boeren zijn moderne tempelbouwers’

‘De grondhouding in deze tijd is: u bent uw DNA, uw stoffelijk lichaam’, zegt Michiel Rietveld in een gesprek met Gineke de Graaf over zijn nieuwe boek *Voeding voor de ziel*. Maar die focus op het materiële, leidt bij mensen tot een ijle ziel en een verkommerde geest. ‘Met slecht voedsel maken we wrakke tempels van ons lichaam.’

Michiel, waarover gaat je nieuwe boek?

“Met dit boek geef ik een stevige introductie voor esoterisch werk – geestelijke scholing, aan de hand van de *Esoterische Cyclus* van Rudolf Steiner. Het gaat over een dieper inzicht in het wezen van de mens. De grondhouding in deze tijd is: u bent uw DNA, uw stoffelijk lichaam. In de buitenwereld vinden wij niet onze eigen geest en geen antwoord op vragen als: ‘Wie ben ik? Wat doe ik hier?’ Veel mensen hebben een smachtend verlangen naar iets meer. In mijn cursussen, bijvoorbeeld sterrenkunde, gaf ik als ‘werkhypothese’ over de kosmos, de dierenriem: uit dié wereld komen wij. De sterrenbeelden

zijn het schrift van geestelijke entiteiten. Dat schrift kan je lezen met je ziel en er innerlijk betekenis aan beleven. Dat gaf aha-belevissen en ook troost. Als mens kan je tot het besef komen: we zijn hier niet toevallig, het is onze opgave het wakkere bewustzijn te ontwikkelen en vanuit moraliteit de Aarde te gaan verzorgen. Voor boeren geldt: Het is een landbouwkundige opgave om de vormkrachten uit de kosmos bewust tot in jouw handelen door te laten werken. De hedendaagse tempel is de individuele mens, zijn lichaam. Wij landbouwers zijn dus tempelbouwers. Wij mensen zijn uitgenodigd om bewust, met ons ik, de hoge ingewijde te

worden. Met slecht voedsel maken we wrakke tempels van ons lichaam. We hebben biodynamisch voedsel nodig om de werking van de geest op te kunnen nemen. Met het niet opnemen van werking van de geest krijgen we als mens een ijle ziel en een verkommerde geest. De *Esoterische Cyclus* noem ik daarom ‘voeding voor de ziel.’”

Wat is jouw eigen ervaring met de Esoterische Cyclus?

“In 1977, niet lang na de oprichting van Kraaybeekerhof, was ik door tegenslagen moe en moedeloos. Ik zat op de rand van mijn bed en zei tegen mijn vrouw: “Deze opgave is te groot voor ons, ik sta op het punt om de handdoek in de ring te gooien. We hebben hulp vanuit de andere kant nodig!” Toen ben ik begonnen met het volgen van en deelnemen aan de *Esoterische Cyclus*. Dat heette toen nog ‘de klasse-uren’. Bernard Lievegoed was de lector. Dertig jaar lang deed ik dat, dat betekent vijftien maal

De inwijdingsweg toen en nu

De ‘*Esoterische Cyclus*’ bestaat uit een door Rudolf Steiner gegeven scholingsweg. Een inwijdingsweg waarin je je ziel en geest oefent om de geestelijke wereld te kunnen betreden. Om te leren over het wezen van de mens, zijn opdracht op Aarde en zijn verbondenheid met de Godenwereld. ‘Esoterie’ is de leerschool van het niet-stoffelijke.

In alle fasen en culturen van de mensheidsontwikkeling bestonden er tempels, inwijdingswegen en rituelen. Maar in vroeger tijden was de toegang tot het binnenste deel van tempel voorbehouden aan priesters en wijzen (koningen). Zij hadden de taak de mensheid, het volk, te leiden. Gewone mensen konden de inwijdingsinhouden nog niet bevatten. Daarom werden deze inhouden beschermd en geheim gehouden.

Toen Christus gekruisigd werd op Golgotha en zijn bloed in de aarde vloeiende, scheurde de voorhang, de toegang tot het heiligste deel van de tempel. Dit beeld vertelt ons dat de mens – elke mens – vanaf dat moment met behulp van Christus zijn ikracht kan gaan ontwikkelen en een individuele wederverbinding met de geestelijke wereld tot stand kan brengen. Een nieuwe mogelijkheid in de mensheidsontwikkeling. Binnen de antroposofische beweging is er de Antroposofische Vereniging waar je lid van kan worden. Wanneer je lid bent, kan je je via een gesprek aanmelden voor de ‘Hogeschool voor Geesteswetenschappen’ en de bijeenkomsten van de *Esoterische Cyclus* gaan volgen. In de tijd van Rudolf Steiner waren de inhouden van deze cyclus nog meer beschermd dan nu. Ze waren niet op schrift beschikbaar en mochten niet op-

geschreven worden. Later schreef ieder lid van de Hogeschool de 19 mantrams (teksten ter meditatie) wel zelf op, maar ze waren niet openbaar. Sinds 1993 zijn de teksten van de mantrams en de toelichtingen die Steiner heeft gegeven in boekvorm uitgegeven en voor iedereen verkrijgbaar (*Esoterische Cyclus*, 791 pag.). Een volgende stap die is gezet, is het bespreken, bestuderen en mediteren van de teksten buiten de bijeenkomsten van de Hogeschool, zoals Michiel Rietveld dat deed met (boeren)groepen.

Michiel Rietveld bij zijn Centrum La Genête in Frankrijk, waar hij met liefde de compost verzorgt

een tocht door de negentien 'uren'. Het inspireerde mij enorm. Het gaat er niet om dat je intellectueel met de inhouden bezig bent. De kunst is om elke keer weer de inhouden als nieuw te ontmoeten, op je in te laten werken. Al lezende, probeer je de inhoud na te voltrekken en te voelen in jezelf. Het kwam geleidelijk aan meer in mijn beleving, anders gezegd het kwam tot leven voor mij."

"Het werken aan je ziel, aan je denken, voelen en willen, dat is geen kattenpis. Met 'onreinheden' in je ziel kom je niet de geestelijke wereld in. Dat betekent dat je aan de slag moet met jezelf. Het boek beschrijft de weg die je kan gaan, hoe je je kan zuiveren. Zoals in de minerale wereld verhardingen kunnen samenklonteren en een conglomeraat vormen, zo kan dat in de ziel ook gebeuren: bijvoorbeeld hoogmoedige of illusoire gedachten verdichten zich en worden monsterachtige wezens in jezelf. Kan je ze herkennen en temmen? Het is een smal pad dat we als mens bewandelen met gevaren en afgronden. Aan de ene kant de afgrond van Lucifer, die ons weglukt van de Aarde en ons laat zwijmelen in fantasie en illusie. Aan

de andere kant de afgrond van Ahriman, die ons de geest wil doen vergeten en de mens wil vertechnologiseren, verrobotiseren. Een smalle graatweg van moraliteit en Christus-bewustzijn slingert daartussendoor. Zoals bij een graatweg hoog in de bergen is het ook belangrijk dat je je richt op de overkant en, zoals kinderen dat kunnen, met vertrouwen het pad bewandelt."

Wat was voor jou de aanleiding om het boek te schrijven?

"Ik had al met veel groepen de Landbouwcursus van Steiner behandeld. De oorspronkelijke titel daarvan is: *Geesteswetenschappelijke grondlagen voor het gedijen van de landbouw*. In Deventer deed ik dat met een grote groep en toen we na twee jaar klaar waren, wilde de groep verder, méér verdieping, méér geesteswetenschap. We gingen verder met *De mens als klankharmonie van het scheppende wereldwoord* van Steiner te behandelen. Daarna was er weer een vraag naar verdere verdieping. Toen ben ik in Almere met een groep de Esoterische Cyclus gaan behandelen. Twee jaar lang in het win-

terseizoen eenmaal per veertien dagen. De avonden die ikzelf had gevolgd bij Lievegoed waren heel inspirerend, maar er was/is geen onderlinge uitwisseling over de inhouden en je ervaringen ermee. In Almere namen we wel veel tijd voor ontmoeting en uitwisseling, naast het behandelen van de teksten en mantrams (meditaties). Zoals ik al vertelde, ik heb de inhoud nooit uit routine behandeld. Elke avond bereidde ik voor door de inhoud in me tot leven te brengen. Er namen ook mensen deel die de 'officiële' Esoterische Cyclus van de Antroposofische Vereniging volgden. Zij ervoeren het werken in deze groep als aanvullend en verrijkend."

"Omdat ik ouder word en ook niet meer zo makkelijk van Frankrijk (waar ik woon) naar Nederland reis, kan ik geen cursussen meer geven. Met dit boek hoop ik een bijdrage en stimulans te geven om de realiteit van de geestelijke wereld in jezelf en in de natuur te gaan zien. De mens is de enige geestelijke hiërarchie die vrij is. Die vrijheid bestaat eruit dat wij een keuze hebben. Vanuit die vrijheid hebben we de mogelijkheid om liefde te ontwikkelen. De geestelijke wereld wacht met spanning af of de mens dit gaat realiseren. Geestelijke wezens kunnen helpen, maar niet bepalen. Het is aan de mens. Ik hoop, ik bid, dat jonge mensen van nu zoveel eigen kracht hebben dat ze deze ontwikkelingsweg kunnen gaan. Dat ze zich inzetten voor een verdere ontwikkeling van Aarde en mens."

Tekst: **Gineke de Graaf**, redactielid
Dynamisch Perspectief, bestuurslid
Biodynamische Vereniging
en voorheen tuinder

